

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 100116 18 Gž
Brčko, 25.03.2019. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija Kadrić Zijada, kao predsjednika vijeća, Lucić Josipe i Klaić Ilje, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja A. r. J. B., A. G., A. R. i A. N., svi iz B., zastupani po punomoćniku S. M., advokatu iz B., protiv tužene Javna zdravstvena ustanova „Z. centar B.“ Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, zastupana po zastupniku po zakonu Pravobranilaštvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, radi naknade štete, v.sp. 90.000,00 KM, odlučujući o žalbi tužene izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 100116 16 P od 26.09.2018. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 25.03.2019. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

I. Žalba tužene Javna zdravstvena ustanova „Z. centar B.“ Brčko distrikt Bosne i Hercegovine se UVAŽAVA i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 100116 16 P od 26.09.2018. godine u pobijanom dijelu u stavu I, u stavu II i u stavu IV izreke PREINAČAVA kako slijedi:

ODBIJA se kao neosnovan tužbeni zahtjev da za pretrpljene duševne bolove zbog smrti bliskog srodnika tužena Javna zdravstvena ustanova „Z. centar B.“ Brčko distrikt Bosne i Hercegovine isplati tužiteljima A. r. J. B., A. G., A. R. i A. N., svi iz B., svakom iznos od po 20.000,00 KM (dvadesettisućakonvertibilnihmaraka) i da im naknadi materijalnu štetu u iznosu od 6.090,00 KM (šesttisućadevedesetkonvertibilnihmaraka), zajedno sa zakonskom zateznom kamatom na oba iznosa i naknadi im troškove parničnog postupka.

II. ODBIJA SE zahtjev tužene Javna zdravstvena ustanova „Z. centar B.“ Brčko distrikt Bosne i Hercegovine da joj tužitelji A. r. J. B., A. G., A. R. i A. N., svi iz B., naknade troškove parničnog postupka.

III. U stavu III izreke presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 100116 16 P od 26.09.2018. godine ostaje neizmijenjena.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 100116 16 P od 26.09.2018. godine (u daljem tekstu prvostepena presuda) odlučeno je kako slijedi:

„OBAVEZUJE SE tužena Javna zdravstvena ustanova „Z. centar B.“ Brčko distrikt BiH da tužiocima A. r. J. B. kćeri N., A. G. kćeri P., A. R. sinu P. i A. N. sinu P., iz B., na ime naknade nematerijalne štete zbog pretrpljenih duševnih bolova zbog smrti supruga i oca A. P., sina S., isplati iznos od po 20.000,00 KM svakom tužiocu,

sa zakonskom zateznom kamatom, počev od presuđenja 26.09.2018. godine, pa sve do konačne isplate, a sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

OBAVEZUJE SE tužena Javna zdravstvena ustanova „Z. centar B.“ Brčko distrikt BiH da tužiocima A. r. J. B. kćeri N., A. G. kćeri P., A. R. sinu P. i A. N. sinu P., iz B., na ime naknade materijalne štete zbog smrti supruga i oca A. P. sina S. isplati iznos od 6.090,00 KM,

sa zakonskom zateznom kamatom, počev od podnošenja tužbe 19.10.2016. godine, pa sve do konačne isplate, a sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Sa tužbenim zahtjevom preko dosuđenog TUŽIOCI SE ODBIJAJU.

Obavezuje se tuženi da tužiocima naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.975,00 KM, a sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.“

Protiv dijela prvostepene presude, kojom je obvezan naknaditi nematerijalnu i materijalnu štetu i naknaditi troškove parničnog postupka sadržanog u stavu I, u stavu II i u stavu IV izreke, žalbu je blagovremeno izjavila tužena Javna zdravstvena ustanova „Z. centar B.“ Brčko distrikt Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu tužena) zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom ovom sudu da žalbu uvaži „a prvostepenu presudu preinači, na način što će odbiti tužbeni zahtjev tužitelja, te ih obavezati da tuženom naknade troškove parničnog postupka.“

Na žalbu tužene tužitelji A. r. J. B., A. G., A. R. i A. N., svi iz B., (u daljem tekstu tužitelji) nisu odgovorili.

Nakon što je ispitaio prvostepenu presudu u smislu odredbe člana 330. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj 8/09, 52/10 i 27/14 – u daljem tekstu Zakon o parničnom postupku), ovaj sud je ocijenio da je žalba osnovana i odlučio je kao u izreci ove presude iz razloga koji slijede:

Predmet raspravljanja i odlučivanja u ovoj parnici je zahtjev (tužbeni zahtjev) tužitelja kojim traže da im tužena nadoknadi nematerijalnu i materijalnu štetu koju su pretrpjeli zbog smrti njihovog supruga/oca za koju tvrde da je uzrokovana propustom liječnika u Brčkom (da su postupili suprotno dobroj praksi), jer su propustili utvrditi pravilnu i tačnu dijagnozu i dati adekvatnu terapiju, pa kako smatraju da je smrt njihovog supruga/oca nastupila kao posljedica propusta u liječenju zdravstvenih radnika tužene, traže da im tužena naknadi štetu u ukupnom iznosu od 90.000,00 KM (računajući iznos od 10.000,00 KM za materijalnu štetu kojeg su tražili u prvostepenom postupku), uz zahtjev za dosudu zakonske zatezne kamate i troškova parničnog postupka.

Ovako postavljenom tužbenom zahtjevu, tužena je iskazala protivljenje raznim prigovorima, pa je tako istakla prigovor nedostatka aktivne i pasivne legitimacije navodom „da iz dokaza nije vidljivo u kojem svojstvu su tužitelji u odnosu na A. P. sina S., odnosno što su tužitelji svoju tužbu eventualno trebali usmjeriti na JZU Klinički centar Tuzla“, potom da „u ovoj pravnoj stvari osim štetnika i oštećenog nema ni štetne radnje, a ni uzročno posljedične veze, a samim time i odgovornosti tužene nastanku štetnog događaja“, zatim prigovorom podijeljene odgovornosti navodom „da se u konkretnom slučaju ne može govoriti o isključivoj krivici zaposlenika tužene, nego upravo suprotno da je riječ o isključivoj krivici prednika tužitelja, koji se nije na vrijeme javio svom ljekaru“, te je osporila i visinu tužbenog zahtjeva navodom „da je visina naknade nematerijalne štete postavljena previsoko, bez navođenja razloga zbog kojih se ista potražuje, odnosno da se računi pogrebnog društva „B. tri“ ne mogu prihvatiti kao dokaz imajući u vidu činjenicu nastanka smrti u odnosu na činjenicu izdavanja računa“, a na kraju je istakla i prigovor zastare potraživanja.

Odlučujući o tužbenom zahtjevu, polazeći od činjeničnih tvrdnji na kojima su tužitelji utemeljili tužbeni zahtjev i činjeničnih tvrdnji i argumenata kojima se tužena suprostavila tužbenom zahtjevu i pozivajući se na rezultate rasprave (dokaze koji su trebali potvrditi ili pobiti njihove zahtjeve i navode):

da je tužiteljica A. rođ. J. B. supruga, a tužitelji A. G., A. R. i A. N. djeca preminulog A. P.,

da je A. P. dana 08.10.2013. godine (utorak) zadobio povredu (nagnječenje) lijeve šake udarcem tupim dijelom sjekire,

da je navedenu povredu A. P. sam zbrinuo,

da se A. P., nakon što je u četvrtak osjećao mučninu, a u petak bolove u leđima/kičmi i mučninu, dana 11.10.2013. godine (petak) javio liječniku porodične medicine (A. S.) žaleći se na bolove u leđima,

da je dr. A. S., nakon pregleda A. P., i uzimanja anamneze (pri čemu A. P. nije prijavio povredu lijeve šake), zaključila da se radi o tegobama u predjelu donjeg dijela kičme, nakon čega je postavila dijagnozu M51 i propisala terapiju koktelom injekcija (Voltaren, Dexason, Diazepam) u trajanju tri dana,

da je A. P. u slijedećem javljanju liječniku 14.10.2013. godine (ponedjeljak) pregledao neurolog dr. K. D., koji je tom prilikom konstatirao „Pacijent dolazi na pregled zbog bolova u slabinskom segmentu kičme i lijevom kuku, tegobe od petka, slabo reaguje na medik. terapiju“,

da je dr. K. D. postavio dijagnozu „lumbalnog sindroma u posmatranju“, te je (kod toga da tegobe koje pacijent ima i klinička slika ukazuju na probleme sa donjim dijelom leđa i kod toga da prethodna terapija nije dala rezultate) A. P. promijenio lijekove i ordinirao druge analgetike (injekcije Dexomen i Trodon u trajanju pet dana, te oralnu terapiju-tablete Brufen 600mg, Dexomen i Beviplex),

da je dr. K. D. (kako bi potvrdio ovu dijagnozu ili otkrio neko drugo stanje) opravdano tražio da se urade laboratorijski nalazi i RTG snimak slabinsko-krsne kičme,

da su traženi laboratorijski nalazi od 15.10.2013. godine pokazali postojanje povišene koncentracije jetrinih enzima (AST, ALT) te normalne vrijednosti leukocita ali i porast broja neutrofila u odnosu na ostale frakcije leukocita,

da navedeni laboratorijski nalazi nisu ukazivali na bilo kakvo urgentno stanje koje bi zahtijevalo hitno i neodložno bolničko zbrinjavanje pacijenta,

da je dana 16.10.2013. godine, na kontrolnom pregledu A. P., dr. K. D. konstatirao „da su bolovi i dalje prisutni“, nakon čega je ponovio istu dijagnozu, te naložio da se A. P. izda uput za bolničko liječenje,

da je A. P. dana 16.10.2013. godine (u 11,45h) primljen na neurološko odjeljenje Z. centra B., sa simptomima malaksalosti, bolova u donjem dijelu leđa uz povišen mišićni tonus slabinskog dijela kičmenog stuba, te dijagnozom „lumbalnog sindroma“,

da je (prema Otpusnici Z. centra B.) A. P. primljen zbog malaksalosti, povišene temperature, bolova u slabinskom dijelu kičme i opstipacije, te je navedeno „da posljednjih sedam dana nema stolicu, prije toga imao proliv par dana“,

da su liječnici neurološkog odjeljenja Z. centra B., zbog kliničke slike dezorijentacije, povremene opšte klonulosti i blaže psihomotorne agitiranosti posumnjali u „akutni moždani sindrom“, odnosno čak u „trihinelozu“ zbog epizode konzumacije mesa prije 15tak dana, ali da ta dijagnoza nije potvrđena, nakon čega su urađeni laboratorijski nalazi koji su pokazali povišene vrijednosti leukocita, sedimentacije krvi, šećera u krvi, uree, AST i ALT, te je učinjen i RTG srca i pluća koji je pokazao miopatsku konfiguraciju srca slabijeg tonusa uz zastoje promjene na plućima (ali nije potvrđeno zapaljenje plućnog tkiva/pneumonija),

da tokom hospitalizacije na neurološkom odjeljenju Z. centra B. A. P. nije postavljena dijagnoza, ali su ustanovljeni simptomi tj. klinički znaci febrilnog stanja, opstipacije i sindroma meningizma, koji mogu ukazivati na određenu bolest,

da je dana 17.10.2013. godine, zbog sumnje na postojanje infektivnog oboljenja, neurološko odjeljenje Z. centra B. donijelo odluku da se A. P. hitno transportuje u Kliniku za infektivne bolesti UKC Tuzla,

da se u Otpusnici Z. centra B. ne pominje bilo kakva povreda šake A. P.,

da je 17.10.2013. godine (u 16,24h) A. P. primljen na Kliniku za infektivne bolesti UKC Tuzla u svjesnom stanju, orijentisan, bez povišene temperature, normalnog disanja, teško pokretan, ubrzanog pulsa (102/min), sa krvnim pritiskom (150/90mmHg), slabije hidriran, pri čemu je odavao utisak teškog bolesnika,

da su istog dana (17.10.2013. godine) liječnici Klinike za infektivne bolesti UKC Tuzla obavili laboratorijske analize, te su kirurg i internista pregledali Antić Petra, nakon čega je obavljen RTG snimak trbuha, srca, pluća i lijeve šake,

da je nakon obavljenog pregleda internista Klinike za infektivne bolesti UKC Tuzla postavio A. P. dijagnozu „globalnog zatajivanja pluća“ zbog vjerovatne infekcije pluća i sepse, nakon čega je predložio terapiju kiseonikom

i prepisao antibiotike, te je predložio da se urade nove radiološke pretrage (RTG i CT),

da je sljedeći dan (18.10.2013. godine) A. P. urađen UZ srca,

da su 19.10.2013. godine, liječnici Klinike za infektivne bolesti UKC Tuzla, dobili nalaz hemokulture koji je pokazao prisustvo bakterije zlatni stafilokok u organizmu A. P.,

da je u daljem periodu nad A. P. urađena kontrolna radiografija pluća i srca, te ga je pregledao pulmolog koji je ordinirao odgovarajuće antibiotske i ostale terapije,

da je ponovljeni UZ srca isključio eventualni endokarditis (zapaljenje srčanih zalizaka), nakon čega je predložena CT angiografija u cilju otkrivanja eventualnog tromboembolizma plućnih arterija (kao moguće komplikacije septičkog stanja),

da su 21.10.2013. godine, liječnici Klinike za infektivne bolesti UKC Tuzla, definitivno „postavili“ dijagnoze: sepsa uzrokovana zlatnim stafilokokom, obostrano zapaljenje pluća, gnojna infekcija lijeve šake, te visok krvni pritisak,

da uprkos svim adekvatno preduzetim mjerama liječenja nije došlo do poboljšanja stanja A. P.,

i da je 24.10.2013. godine (16,50h) nastupila smrt A. P., a da nije izvršena obdukcija (autopsija) umrlog s ciljem utvrđivanja uzroka smrti,

da je iz pismenog nalaza i mišljenja JZU Zavod za sudsku medicinu Republike Srpske utvrđeno da je u medicinskoj dokumentaciji (koja potiče od liječničkih pregleda u Zdravstvenom centru Brčko) u potpunosti zanemarena povreda lijeve šake, koja je obzirom na uzročnika (*Staphylococcus aureus*) vjerovatni izvor infekcije i sepse, zbog čega je „dio odgovornosti na pacijentu“ koji nije skrenuo pažnju na povredu šake, ali da svakako postoji „odgovornost i od strane ljekara“ koji nigdje u medicinskoj dokumentaciji kod hospitalizovanog pacijenta ne spominju povrijeđenu šaku (do prijema u Kliniku za infektivne bolesti UKC Tuzla),

da je iz pismenog nalaza i mišljenja JZU Zavod za sudsku medicinu Republike Srpske utvrđeno da liječnici tokom kratkog perioda hospitalizacije u Zdravstvenom centru Brčko nisu utvrdili prave dijagnoze već samo verifikovali simptome i znake bolesti, ali da su (zbog opravdane sumnje u infektivno stanje) bez nepotrebnog odlaganja uputili pacijenta u adekvatnu ustanovu – UKC Tuzla,

da je iz pismenog nalaza i mišljenja JZU Zavod za sudsku medicinu Republike Srpske utvrđeno da nemogućnost postavljanja prave dijagnoze u kratkom periodu hospitalizacije u Zdravstvenom centru Brčko (jedan dan) nije neuobičajeno i ne može se smatrati stručnim propustom,

da je iz pismenog nalaza i mišljenja JZU Zavod za sudsku medicinu Republike Srpske utvrđeno da su u Z. centru B. (tokom jednodnevne hospitalizacije) ordinirani antibiotici koji nažalost nisu bili adekvatni za stafilokoknu infekciju, pri čemu su naglasili da u ovom periodu liječnici nisu imali saznanja o vrsti uzročnika infekcije niti su to saznanje mogli dobiti u roku manjem od 24h, ali da je rana na lijevoj šaci evidentirana i da joj je posvećena dužna pažnja (otečena i crvena, bolna na dodir) moglo bi ukazati na realnu mogućnost stafilokokne infekcije i bolji izbor adekvatne antibiotske terapije,

da je iz pismenog nalaza i mišljenja JZU Zavod za sudsku medicinu Republike Srpske utvrđeno da uključivanje adekvatne antibiotske terapije (u periodu hospitalizacije u Neurološkom odjeljenju Z. centra B.) ne bi garantovalo ali bi povećalo šanse za uspješnije liječenje i preživljavanje pacijenta,

pa kako se građanskopravna odgovornost tužene zasniva na odredbama člana 170. i člana 172. preuzetog Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 29/78, 39/85, 55/89 i 57/89 - u daljem tekstu Zakon o obligacionim odnosima), kod toga da „u konkretnom slučaju tuženi odgovara za štetu po osnovu pretpostavljene krivice, a ne uzročnosti“, odnosno kako je „odgovornost zdravstvene ustanove subjektivne, a ne objektivne prirode“,

i kako je tokom postupka prvostepeni sud utvrdio „da je smrt prednika tužitelja nastupila greškom liječnika koji su potpuno zanemarili vidljivu povredu na ruci i koji su liječili simptome umjesto da postave dijagnozu“, te kako liječnici u Brčkom „nisu preduzeli sve potrebne mjere, obavili potrebne pretrage i nalaze, kako bi utvrdili pravu dijagnozu (kako su to učinili liječnici u Tuzli), i time spriječili nastupanje smrti pacijenta“,

a, obzirom da po ocjeni prvostepenog suda „prednik tužitelja nije doprinio nastanku štete, iako je činjenica da se pacijent nije žalio na povredu ruke (jer je moguće da nije ni imao probleme sa rukom), ono što je pogrešno jeste da se nije obratila pažnja na povredu ruke (jer pacijent može biti i nesposoban da iskaže svoje tegobe), bez obzira što ih pacijent nije spomenuo, za očekivati je da se liječnik zainteresuje naročito s toga što je povreda bila vidljiva“,

prvostepeni sud je prvo zaključio da „medicinsko osoblje tuženog u konkretnom slučaju nije postupalo sa odgovarajućom pažnjom koja se od njih

traži (pažnjom dobrog stručnjaka), jer su učinili bitan propust, a to je da utvrde anamnezu prilikom pregleda pacijenta, čime bi se stvorile mogućnosti postavljanja adekvatne dijagnoze“, kod toga da „rezultat propuštanja i uvida u povredu lijeve šake, jeste i gubitak mogućnosti da se posumnja na infekciju, jer da su liječnici utvrdili da je šaka (koja je otečena, bolna i crvena) izvor infekcije, mogli su izabrati antibiotik koji je efikasniji, što bi povećalo šanse za preživljavanje pacijenta“, pa je prvostepeni sud, pozivom na odredbe Zakona o obligacionim odnosima o odgovornosti za štetu koju radnik na radu li u vezi sa radom prouzrokuje trećoj osobi (član 170.), o odgovornosti pravne osobe za štetu koju uzrokuje njen organ (član 172.), o naknadi materijalne štete u slučaju smrti (član 193.), o naknadi nematerijalne štete zbog smrti bliske osobe (član 200.), potom zaključio da je dokazana osnovanost tužbenog zahtjeva i da su „istaknuti prigovori nedostatka aktivne legitimacije na strani tužitelja, odnosno pasivne legitimacije na strani tuženog, prigovor zastarjelosti, prigovor da nije dokazana trajnija zajednica između tužitelja i njihovog prednika, kao i istaknuti prigovor da se ne može pouzdano utvrditi uzrok smrti prednika tužitelja, u cjelosti neosnovani“, i da naprotiv, postoji odgovornost tužene za uzrokovanu štetu, koja se ogleda u pravu tužitelja na naknadu nematerijalne štete zbog smrti bliskog srodnika, odnosno materijalne štete u vidu uobičajenih troškova sahrane, kod toga da je „imajući u vidu duševne bolove tužitelja zbog saznanja same smrti njihovog prednika, tako i kasnijih bolova zbog gubitka pažnje, gubitka njegove moralne podrške, nježnosti (za djecu), odgoja savjeta itd, te nalazeći da su troškovi koje su tužitelji imali zbog smrti njihovog pravnog prednika uobičajeni na ovom području“, prvostepeni sud u konačnom zaključio da tužiteljima pripada pravo na pravičnu novčanu satisfakciju za duševnu bol koju svaki od tužitelja trpi zbog smrti njihovog prednika u iznosu od po 20.000, KM, odnosno da tužiteljima pripada pravo na troškove koje su imali zbog smrti njihovog pravnog prednika u iznosu od 6.090,00 KM,

dok je primjenom odredbe člana 119. stav 3. i odredbe člana 120. Zakona o parničnom postupku odlučio o troškovima parničnog postupka (obvezao je tuženu da tužiteljima naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.975,00 KM).

Ovo su u bitnom razlozi prvostepenog suda zbog kojih je odlučio kao u izreci ove presude.

Tvrđnje tužene iznesene u žalbi protiv prvostepene presude kroz istaknute žalbene razloge kojima pobija odluku prvostepenog suda kojom je obvezana da tužiteljima naknadi nematerijalnu i materijalnu štetu zbog smrti njihovog supruga, odnosno oca (navodima da sudsko-medicinski objektivno nije moguće dovoditi u uzročno-posljedičnu vezu povredu šake, kasnije od strane ortopeda postavljenu dijagnozu stanja Flegmonozne gnojne upale lijeve šake-dijagnoza postavljena 21.10.2013. godine u UKC Tuzla, sa klinički postavljenim dijagnozama sepse i obostrane upale pluća i time sa smrtnim

ishodom, tj. sa smrću A. P., obzirom da „iz samog nalaza i mišljenja vještaka proističe da liječenje sporne povrede ne bi garantiralo uspješno liječenje i preživljavanje pacijenta), ovaj sud nalazi osnovanim.

Prije svega, valja ukazati da se predmetni spor treba raspraviti primjenom odredbi člana 154. stav 1. i člana 170. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima.

Prema odredbi člana 154. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima ko drugome prouzrokuje štetu dužan je naknaditi je ako ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice, a prema odredbi člana 170. stav 1. istog Zakona za štetu koju zaposleni u radu ili u vezi sa radom prouzrokuje trećoj osobi odgovara preduzeće u kome je zaposleni radio u trenutku prouzrokovanja štete, osim ako dokaže da je zaposleni u datim okolnostima postupao onako kako je trebao.

Pri tome treba imati na umu i osnove odštetne odgovornosti a to je: da bi postojala odgovornost tuženika za utuženu štetu morale bi postojati i opće pretpostavke te odgovornosti i to štetna radnja i protupravnost štetne radnje, uz subjekat obveznog odnosa odgovornosti za štetu, te uzročna veza između štetne radnje i štete.

Međutim, za građansku odgovornost za štetu nije dovoljna svaka prirodna (faktička) uzročna veza, koju utvrđuju medicinski vještaci, već se pravno relevantnom vezom između liječničke greške i štete smatra jedino ona liječnička greška koja je adekvatna nastaloj posljedici, jer ukoliko između štetne radnje i nastale štete nema adekvatne uzročne veze, ne postoji niti odgovornost za štetu.

A, adekvatna i pravno relevantna uzročna veza postoji samo ako je određena štetna radnja bila podobna da izazove štetnu posljedicu, a ne i ako je štetna radnja izazvala štetnu posljedicu samo zbog specifične neočekivane okolnosti o kojoj se po redovnom toku stvari ne vodi računa, zbog čega se kao pravno relevantni uzrok štete uzima samo onaj čijem redovnom učinku odgovara konkretna štetna posljedica, odnosno onaj uzrok koji je tipičan za nastanak određene štetne posljedice, tj. onaj događaj uz koji se redovno prema životnom iskustvu može očekivati nastupanje štetne posljedice. Stoga, tipičan je onaj uzrok koji redovno dovodi do određene štete, za koju životno iskustvo pokazuje da uzrokuje određene štetne posljedice, a isključeni su svi događaji koji su na određeni način ušli u kompleks uzroka koji su prethodili šteti, ali nisu tipični za nastanak takve štete. Drugim riječima, od mogućih uzroka koji su doveli do štetne posljedice mjerodavan je adekvatni uzrok, odnosno onaj koji po redovnom toku stvari rezultira određenom posljedicom.

Obzirom da je adekvatna veza (o kojoj je ranije bilo riječi) pravno pitanje o čijem postojanju odluku donosi sud ocjenom da li je prirodna veza (koju utvrđuju liječnici) i adekvatna, u postupku pred prvostepenim sudom je provedeno vještačenje po vještacima JZU Zavod za sudsku medicinu Republike Srpske.

Prema zaključku prvostepenog suda (koji je zasnovan na vještačenju, odnosno na nalazu i mišljenju JZU Zavod za sudsku medicinu Republike Srpske), smrt prednika tužitelja je nastupila greškom liječnika (misli se na liječnike Z. centra B.) koji su potpuno zanemarili povredu na lijevoj ruci A. P. i koji su liječili simptome umjesto da postave dijagnozu, odnosno koji nisu utvrdili pravilno anamnezu, izvršili potpun pregled pacijenta i utvrdili pravi uzrok njegovih tegoba, na osnovu čega su mogli uspostaviti i pravu dijagnozu, a što je u konačnom za posljedicu imalo gubitak mogućnosti da se posumnja na infekciju, jer da su liječnici utvrdili da je šaka (koja je otečena, bolna i crvena) izvor infekcije, mogli su izabrati antibiotik koji je efikasniji, što bi povećalo šanse za preživljavanje pacijenta.

Protivno tome (zaključku prvostepenog suda) ovaj sud drži, da u konkretnom slučaju između rečenog zanemarivanja povrede na lijevoj ruci A. P. i štetne posljedice nije dokazano da postoji adekvatna uzročna veza zbog čega se tužena ne može smatrati odgovornom za smrti pravnog prednika tužitelja tj. odgovornom za štetu (nematerijalnu i materijalnu) koju su tužitelji pretrpili.

Ovo stoga što se ne može prihvatiti zaključak vještaka JZU Zavod za sudsku medicinu Republike Srpske da su liječnici Zdravstvenog centra Brčko u potpunosti zanemarili povredu lijeve šake, koja je s obzirom na uzročnika (*Staphylococcus aureus*) najvjerovatniji izvor infekcije i sepse. Naime, osim neposrednog uzroka smrti - sepse koja je uzrokovana bakterijom zlatnog stafilokoka, i koja je dovela do zatajenja funkcije pluća, iz pomenutog nalaza (kao i iz iskaza saslušanog vještaka N. D.) se ne može utvrditi (nema konkretnih i jasnih pokazatelja) kada je došlo do razvoja sepse u organizmu A. P., koji je izvor infekcije, na koji je način navedena bakterija prodrila u organizam A. P. (da li je putem rane na lijevoj ruci nastale udarcem sjekirom ili unošenjem u organizam zaraženog mesa kojeg je A. P. evidentno konzumirao par dana prije same povrede lijeve ruke). Zbog toga ovaj sud drži da se ne može na bazi vjerovatnosti izvesti zaključak da je utvrđeno postojanje uzročno posljedične veze, između povrede lijeve šake (koja nesporno nije primijećena/konstatirana od strane liječnika Z. centra B.) i toga da je ista primaran izvor infekcije, a potom i sepse (koja je nesporno uzrok smrti A. P.).

Također, na postojanje adekvatne uzročne veze između rečenog zanemarivanja povrede na lijevoj ruci A. P. i štetne posljedice ne može utjecati ni mišljenje vještaka JZU Zavod za sudsku medicinu Republike Srpske u kojem

se kaže „da je rana na lijevoj šaci evidentirana i posvećena joj dužna pažnja, njen izgled (otečena i crvena, bolna na dodir) mogao bi ukazati na realnu mogućnost stafilokokne infekcije i bolji izbor adekvatne antibiotske terapije, čije uključivanje (adekvatne antibiotske terapije) u periodu hospitalizacije u Neurološkom odjeljenju Zdravstvenog centra Brčko ne bi garantovalo ali bi povećalo šanse za uspješnije liječenje i preživljavanje pacijenta.“

Jer, za postojanje adekvatne uzročne veze nije relevantna mogućnost i stepen mogućnosti preživljavanja A. P., odnosno povećavanje šansi za uspješnije liječenje A. P., već siguran ishod liječenja bez posljedica po zdravlje. Naime, postojanje uzročne veze, između neevidentiranja povrede, tj. neposvećivanja dužne pažnje na njen izgled, a što bi moglo ukazati na realnu mogućnost stafilokokne infekcije, te bolji izbor adekvatne antibiotske terapije, čije uključivanje bi u konačnom povećalo šanse za uspješnije liječenje i preživljavanje A. P., ne može se otkloniti na osnovu statističkih podataka o eventualnom postotku preživljavanja A. P.. Ovo stoga što je teško ili gotovo nemoguće odgovoriti na pitanje da li bi se zdravlje A. P. poboljšalo, odnosno da li bi A. P. preživio u slučaju da je rana na njegovoj lijevoj ruci blagovremeno „evidentirana i posvećena joj dužna pažnja“, jer onda u tom slučaju ulazimo u sferu hipotetičkog, a ne stvarnog razvoja stanja zdravlja A. P.. Zato niko (pa ni sami vještaci nisu mogli) ne može sa sigurnošću reći da bi evidentiranje povrede na lijevoj ruci A. P. dovelo do njegovog ozdravljenja ili da bi neželjena posljedica (smrt A. P.) izostala.

Dakle, obzirom da se, na osnovu medicinskog vještačenja, nije moglo steći uvjerenje da je povreda na lijevoj šaci A. P. isključivi izvor infekcije bakterijom zlatnog stafilokoka, niti je se moglo steći uvjerenje da bi eventualno evidentiranje povrede na lijevoj ruci A. P. i njeno pravovremeno liječenje izvjesno dovelo do ozdravljenja A. P., ovaj sud nalazi da nisu ispunjene pretpostavke za primjenu odredbe člana 170. u vezi sa odredbom člana 154. Stav 1. Zakona o obligacionim odnosima, zbog čega je valjalo odbiti tužbeni zahtjev tužitelja.

Kod izložene pravne i činjenične situacije na koju i tužena ukazuje u žalbi protiv prvostepene presude, prvostepeni sud nije imao osnova prihvatiti tužbeni zahtjev i obvezati tuženu da tužiteljima naknadi štetu, dakle, prvostepena presuda nije pravilna, radi čega je valjalo žalbu tužene kao osnovanu uvažiti i prvostepenu presudu na podlozi utvrđenog činjeničnog stanja pravilnom primjenom materijalnog prava (gore pomenutih odredbi Zakona o obligacionim odnosima o šteti i naknadi štete) na osnovu odredbe člana 338. Zakona o parničnom postupku preinačiti i tužitelje odbiti sa zahtjevom za naknadu štete.

Iako je odredbom člana 130. stav 2. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine propisano da će drugostepeni sud ako

preinači odluku protiv koje je podnesen pravni lijek odlučiti o troškovima cijelog postupka, te i pored toga što je odredbom člana 119. stav 1. istog Zakona propisano da stranka koja u cjelini izgubi parnicu dužna je da protivnoj stranci naknadi troškove, ovaj sud je, imajući u vidu specifičnu prirodu ovog parničnog predmeta, odnosno činjenicu da se u konkretnom slučaju radilo o predmetu naknade štete uzrokovane smrću supruga i oca tužitelja zbog ozbiljne sumnje da je smrt posljedica liječničke greške, tj. propusta liječnika tužene da uoče povredu lijeve šake i daju adekvatnu terapiju, odlučio da u konkretnom slučaju odbije zahtjev tužene da joj tužitelji naknade troškove parničnog postupka. Navedeno ide u prilog zaključku da se ne može tužbeni zahtjev podvesti pod „neopravdano parničenje“, jer bi u tom slučaju postojao osnov za dosudu troškova tuženoj.

Ali, kako je utvrđeno da između propusta liječnika tužene i smrti prednika tužitelja ne postoji uzročna veza, odnosno da je njegova smrt posljedica propusta liječnika u Brčkom da uoče povredu lijeve šake, zaključeno je da nema odgovornosti tužene za štetu. Dakle, propust tužene (ovlaštenika javne vlasti) je postojao, s tim što nije utvrđeno postojanje uzročne veze između smrti prednika tužitelja (nastale štete) i propusta liječnika. U takvoj situaciji, a uzimajući u obzir da nije izvršena obdukcija pokojnog A. P. s ciljem utvrđivanja kada i gdje je primarno došlo do razvoja sepse, kao i da je zastupnik tuženog po zakonu poduzeo sve procesne radnje u postupku u okviru zakonom određenih poslova zaštite ovlaštenika javne vlasti, razlozi su za koje ovaj sud drži da ne opravdavaju dosudu troškova tuženoj. Osim toga, obvezivanjem tužitelja naknaditi tuženoj troškove parničnog postupka, za njih bi to bio pretjeran teret zbog kojeg bi bio narušen balans između javnog interesa koji se želi postići uspostavljanjem pravila o naknadi štete i prava tužitelja.

Drugačija odluka, (obvezivanjem tužitelja da tuženoj naknade troškove parničnog postupka), evidentno bi rezultirala nametanjem znatnog finansijskog opterećenja tužitelja, što bi sa jedne strane utjecalo na miješanje u pravo na imovinu tužitelja (kod toga da troškovi postupka uživaju garancije prava na imovinu), što bi bilo suprotno Ustavu Bosne i Hercegovine i Protokolu broj I uz Europsku konvenciju, posebno imajući na umu da je tužena javna vlast koju u postupku zastupa Pravobranilaštvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine kako bi štitilo imovinske interese javne vlasti, za čiji se rad sredstva osiguravaju u budžetu Distrikta, a s druge strane bi rezultiralo ograničenjem prava tužitelja na pristup sudu, što bi bilo suprotno odredbi člana 6. stav 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (ovakav stav zauzeo je i Ustavni sud Bosne i Hercegovine u predmetu broj AP 579/12).

Prvostepena presuda u stavu III izreke je ostala neizmijenjena, obzirom da se u tom dijelu nije žalbom pobijala, odnosno da tužena nije imala pravnog interesa u tom dijelu pobijati prvostepenu presudu.

Na osnovu svega izloženog odlučeno je kao u izreci ove presude.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Zijad Kadrić